

ПОСЛОВНО ПРАВО/
ПРИВРЕДНО ПРАВО СА
ОСНОВАМА МЕЂ.
ПРИВРЕДНОГ ПРАВА

8. радна недеља

проф. др Милан Бјелић

НАПОМЕНА

Поштоване колеге,

Приложена презентација обухвата материјал предвиђен за предавања за 8. радну недељу/седмицу.

Овај материјал је само оријентациони подсетник као помоћ за изучавање материје из предмета Пословно право/Привредно право са основама међ. прив. права уз коришћење уџбеника Привредно право са практикумом (С. Вучичевић, М. Бјелић - издање БАПУСС - 2021), као и остале уџбеничке и др. литературе која вам је преопручена на уводном предавању.

проф. др Милан Бјелић

СПОЉНОТРГ. ПОСЛОВАЊЕ

Законом о спољнотрг. посл.– у складу са правилима СТО (-) и прописима ЕУ

Слобода спољне трговине, директних улагања у иностр. и извођења инвест. радова у иностр. -ограничење само прописано законом

-једнако право пословања као и у домаћем правном промету (трговинска способност)

УГОВОР О ФРАНШИЗИНГУ

– **давалац Ф** обавезује се да ће вршити сукцесивно испоруку робе и пружати услуге, пренети своје знање и искуство (know how) у пословању на примаоца Ф

- **Прималац Ф** се обавезује да плати накнаду – **франшизу** (2-5% укупно оствареног промета)

- **Сложени уговор**-садржи елементе више уговора –
- уговор о продаји; уговор о делу; заступању;
- уступању права на инд. својину

■ **Карактеристике**-неименовани,
двостр. обавезан, теретни,
типски, формул., мешовити
уговор

■ Није законски регулисан; општи
услови Ф компанија, типски
формуларни уговори, судска и
арбитражна пракса

- **Прометни (продајни)**
Франшизинг – пласман робе
крајњем кориснику – Mc
Donalds
- **Производни** франшизинг -
право пласмана и делимичне
производње- Coca Cola у 130
земаља

Законска регулатива

- Није регулисан у нашем ни у упоредном праву
- творевина аутономног трговачког права - ОУП фран. компанија, њихови типски и формул. уговори, диспозитивне норме грађ. и трг. права, општи трговачки обичаји, судска и арбитражна пракса

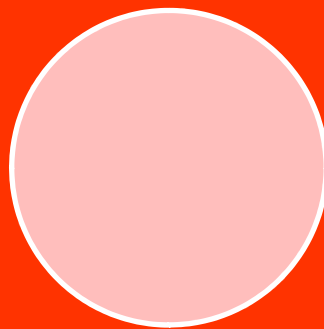
Уговор о лизингу

- Давалац Л кориснику Л даје на **привремену употребу (закуп) ствар** и обавља у вези са тим одређене радње, корисник по истеку уг. рока **враћа ствар** или продужава коришћење и плаћа накнаду у ратама
- **Мешовити** (сложени) уговор – закуп, продаја, кредит
- – неименовани, 2 стр. обавезан, типски уговор

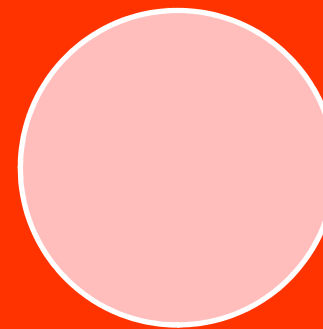
ИНДИРЕКТНИ (ПРАВИ) Л

ИСПОРУЧИЛАЦ
Л

ДАВАЛАЦ Л

ПРИМАЛАЦ Л

- **А) Индиректни Л (финан., прави)** – испоручилац, давалац Л и корисник Л
- 2 уговора – уговор о купопродаји – испоруци и уговор о Л; право својине давалац Л – излучно право у случају стечаја примаоца Л
- **Б) Директни (неправи, квази)** - давалац Л истовремено и испоручилац – само давалац Л (продавац) и корисник Л – само 1 уговор

ДИРЕКТНИ (КВАЗИ) Л

ДАВАЛАЦ (ИСПОРУЧИЛАЦ) Л

ПРИМАЛАЦ Л

- **Предмет Л** – тачно утврђена незаменејива ствар - враћање са умањеном вредношћу (коришћење а не стицање својине)
- Најчешће се узима скупља опрема у закуп
- Могуће продужење по истеку закупа
- Иностранци испоручиоци опреме често траже **банкарске гаранције**

- Обавезе **даваоца Л**:
преда предмет на
коришћење, обучи
кадрове примаоца за
коришћење, пренесе
know-how, врши сервис
опреме и даје гаранцију за
функционисање уз
уобичајену употребу

■ **Корисник Л**: плаћа накнаду-отписана амортизација, камата на ангажована средства даваоца Л, трошкове закључења уговора, трошкове преноса know-how уколико се врши, повраћај предмета лизинга

Законска регулатива

- Неименовани ЗОО не регулише (уг. о продаји на рате слично) – разлика пренос својине
- Посебан вид – финансијски (прави) лизинг (именовани) – Закон о фин. лизингу – Регистар финансијског лизинга (АПР)

СТРАНА УЛАГАЊА

Закон о страним улагањима

Страни улагач

Страно прав. лице - седиште у
иностран. или физ. лице са
пребивалиштем у иностран., домаћи
држ. са пребивалиштем или бор.
у иностран. **≥ од годину дана**

Улог

- - у страној конвертибилној валути, стварима, правима интелектуалне својине, ХоВ и другим имов. правима, у динарима (девизно пословање) који се могу трансферисати у иностранство

Гарантована права страних улагача

Слобода страног улагања

Национални третман

Правна сигурност

Конверзија и слобода плаћања

**Право на трансфер добити и
имовине**

**Повољнији третман (национални
третман или третман по међународним
уговорима)**

Концесија

- – уговорно ЈПП - јавним уговором уређено комерцијално коришћење прир. богатства, добра у општој употреби у јавној својини или обављања делатности од општег интереса, које надлежно јавно тело уступа домаћем или страном лицу, на одређено време
- Плаћање концес. накнаде
- приватни партнер сноси ризик везан за комерцијално коришћење предмета концесије

Уговор о концесији

Предмет уговора о концесији :

- све врсте минералних сировина;

- водопривредни објекти
(бране и акумулациона језера,
снабдевање водом и
дистрибуција, наводњавање и
одводњавање);

- - изградња, одржавање и коришћење путева
- - јавна железничка инфраструктура
- - изградња, одржавање и коришћење објекта ваздушног саобраћаја, опреме и аеродрома
- област **културе, образовања и здравства**

-изградња, одржавање и коришћење објеката речног саобраћаја и лука;

-Телекомуникациони објекти;
нафтоводи, гасоводи и пратећи објекти

-хотели, бање, геотермалне воде

--спортско-рекреациони центри

Закон о ЈПП и концесијама (“Сл. гласник РС” 88/2011 и др.)

Одлуку доноси јавно тело – јавни партнер:

1. Влада РС,
2. Влада АП,
3. Јединице локалне самоуправе
4. јавно предузеће (концедент)- закључује уговор са концесионаром у писаној форми

- Предмет уговора о ЈПП - обављање комуналних делатности у облику В.О.Т. концесија (build, operate, transfer)
- **Јавно приватна партнерства** (Public – Private Partnerships) - скуп заједничких иницијатива Ј и П партнера, ради задовољавања одређених јавних потреба – уносе капитал -учествују у планирању, одлучивању и подели добити

ЈПП

- ЈПП пројекат - 2 кумулативна услова – приватни партнер сноси **ризик изградње** и још најмање 1 или **ризик расположивости** или **ризик тражње**
- - “корисник плаћа” (пожељно) или од стране јавног партнера (за расположивост)
- Прикривено плаћање (“путарине у сенци”)

■ **Институционално ЈПП** - однос јавног и приватног партнера као чланова заједничког привредног друштва (ДПН)

■ Оснивачка и управљачка права уређују се слободно између чланова ДПН у складу са ЗоПД

УГОВОРИ У ОБЛАСТИ ТУРИЗМА

-Уговор код којег се једна уговорна страна (давалац туристичке услуге), обавезује да другој страни (кориснику услуга) пружи одређену услугу ове природе, а корисник се обавезује да даваоцу услуге плати одређену накнаду.

- 2 групе правних односа:
- Тур. агенција и 3. лице (хотел, саобраћајна орг. и др.)
- Тур. агенција и корисник туристичких услуга

- **Закон о туризму (област)**
- Регулатива за односе – Закон о облигационим односима
- **Посебне узансе о угоститељству (кодификација)**
- Међународни карактер туризма и регулативе
- **Споразум о пословним односима између хотела (1963.)**
- **Хотелска конвенција (1970.)** – није међудржавна конвенција (али је општепризната од тур. агенција и хотела)

■ УГОВОР О ОРГАНИЗОВАЊУ ПУТОВАЊА

- - обавеза организатора (тур. агенције и сл.) да обезбеди путнику скуп услуга које се састоје од превоза, смештаја, исхране и др. услуга које су са њима везане, а путник се обавезује да организатору плати једну укупну (паушалну) цену
- Комплетан аранжман
- Свака од услуга има посебну цену, путник плаћа укупну увећану за накнаду за рад орг. путовања

- **Скуп услуга** (хотели, превозници, ресторани, музеји и др.) – све обезбеђује орг. путовања
- **Програм путовања** (уручен уз потврду о путовању – обавезујући карактер – обим и карактер услуга)
- 2стр. обавезан, теретан, комутативан, именовани, уг. по приступу и неформални уговор
- **Потврда о путовању** – нема конститутивни карактер и није услов настанка уговора - **доказ о постојању и садржини уговора (уз програм путовања)**

- **Обавезе организатора путовања**- пружи адекватне услуге предвиђене уговором, потврдом, програмом путовања и пословним обичајима; обавести путнике о ценама и условима превоза, боравка и посебних услуга (превоз, царин. и гранич. формалности и др. админ. прописима)
- **Обавеза путника** – да плати цену путовања (у угов. време или пре почетка путовања), благовремено достави све податке, документацију, личне исправе и др.

- 4 института :
- Замена путника (начелно дозвољена – трошкови)
- Одустанак путника (у сваком трен. уз накнаду штете) и орг. путовања (виша сила или без. мин. броја путника – благовремено обавештавање)
- Повећање угов. цене (промена валутног курса или тарифа-могућ раскид угов.)
- Измена програма путовања

- **Одговорност орг. путовања** – служи се 3. лицима а иступа у **своје име и у свој рачун** одговара за све услуге као да их сам извршава (**објективна одговорност**)
- У другом случају одговара само за лош избор нпр. Хотел који није са добром репутацијом (**субјективна одговорност**)

■ UGOVOR O ANGAŽOVANJU UGOSTITELJSKIH KAPACITETA (UGOVOR O ALOTMANU)

- ugostitelj se obavezuje da u toku određenog vremena stavi na **raspolaganje tur. agenciji** određeni broj ležaja u određenom objektu, pruži ugostiteljske usluge licima koje uputi agencija i **plati joj određenu proviziju**, a ova se obavezuje da nastoji da ih **popuni** odnosno da obavesti u utvrđenim rokovima da to nije u mogućnosti, kao i da **plati cenu pruženih usluga**, ukoliko je koristila angažovane hotelske kapacitete

- Ako ugovorom nije drukčije određeno, smatra se da su smeštajni ugostiteljski kapaciteti stavljeni na raspolaganje **za jednu godinu**
- mora biti zaključen u pismenoj formi

■ **OBAVEZE TURISTIČKE AGENCIJE**

- *Obaveza obaveštavanja*
- obaveštava ugostitelja o toku popunjavanja smeštajnih kapaciteta
- Ako nije u mogućnosti da popuni sve angažovane smeštajne kapacitete, tur. agencija je dužna da u ugovorenim ili uobičajenim rokovima **obavesti ugostitelja o tome** i da mu dostavi listu gostiju, kao i da u obaveštenju odredi rok do koga ugostitelj može slobodno raspolagati angažovanim kapacitetima

- Ugostiteljski kapaciteti koji u **listi gostiju** nisu označeni kao popunjeni, smatraju se slobodnim od dana prijema te liste od strane hotela za period na koji se lista odnosi
- Posle proteka toga roka tur. agencija ponovo stiče pravo da popunjava angažovane smeštajne kapacitete
- Turistička agencija ne može licima koja šalje u ugostiteljski objekat zaračunavati **veće cene** za ugostiteljske usluge od onih koje su predviđene ugovorom o alotmanu ili ugostiteljskim cenovnikom

- cenu pruženih ugostiteljskih usluga plaća ugostitelju tur. agencija posle izvršenih usluga
- Ugostitelj ima pravo da zahteva plaćanje odgovarajuće akontacije
- Turistička agencija je dužna da licima koja šalje na osnovu ugovora o alotmanu izda **posebnu pismenu ispravu**
- Posebna pismena isprava glasi na ime ili na određenu grupu, neprenosiva je i sadrži **nalog ugostitelju da pruži usluge koje su u njoj navedene**

- Posebna pismena isprava dokaz da je lice klijent turističke agencije koja je sa ugostiteljem zaključila ugovor o alotmanu I služi za **obračun uzajamnih potraživanja** između turističke agencije i ugostitelja
- Ugostitelj je dužan da licima koja uputi tur. agencija pruži pod istim uslovima usluge kao i licima sa kojima je neposredno zaključio ugovor o ugostiteljskim uslugama

- *Obaveza ugostitelja da ne menja cene usluga*
- Ugostitelj ne može menjati ugovorene cene ako o tome ne obavesti tur. agenciju najmanje **6 meseci unapred**, osim u slučaju promene u kursu razmena valuta koje utiču na ugovorenu cenu
- Nove cene mogu se primenjivati po isteku **mesec dana** od njihove dostave tur.agenciji, a neće se primenjivati na usluge za koje je već dostavljena lista gostiju
- izmene cene nemaju dejstvo na rezervacije koje je ugostitelj potvrdio

- Ugostitelj je dužan da turističkoj agenciji isplati **proviziju na promet** ostvaren na osnovu ugovora o alotmanu
- Provizija se određuje u procentu od cene izvršenih ugostiteljskih usluga
- Ukoliko procenat provizije nije određen ugovorom, turističkoj agenciji pripada **provizija određena opštim uslovima poslovanja turističke agencije** ili, ako ovih više nema, **poslovnim običajima**

- *Pravo na odustanak od angažovanih smeštajnih kapaciteta*
- agencija može privremeno odustati od korišćenja angažovanih smeštajnih kapaciteta a da time ne raskine ugovor o allotmanu niti stvori za sebe obavezu naknade štete ugostitelju, ukoliko u ugovorenom roku pošalje **obaveštenje o odustanku od korišćenja**
- Ako rok obaveštenja o odustanku nije određen ugovorom, utvrđuje se na osnovu poslovnih običaja u ugostiteljstvu

- Ako obaveštenje o odustanku ne bude poslato u predviđenom roku, ugostitelj ima pravo na naknadu štete
- Turistička agencija može **odustati od ugovora u celini** bez obaveze da naknadi štetu ako obaveštenje o odustanku pošalje u ugovorenom roku
- može predvideti posebna obaveza tur.agencije da popuni angažovane ugostiteljske kapacitete
- Ako ne popuni angažovane ug. kapacitete, agencija je dužna da plati ugostitetelju naknadu po neiskorišćenom ležaju u danu